

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(17/10/2021)

Στους ιερούς ναούς μας καθημερινά τελούνται διάφορες ιερές Ακολουθίες. Ψάλλονται ύμνοι, διαβάζονται ή ψάλλονται Ψαλμοί από την Παλαιά Διαθήκη, αναπέμπονται δεήσεις και Ευχές από τον Ιερέα, διαβάζονται Αγιογραφικά Αναγνώσματα. Αυτές οι καθιερωμένες ιερές Ακολουθίες είναι:

Ο Εσπερινός, που τελείται κάθε απόγευμα και με αυτόν αρχίζουν όλες οι ιερές Ακολουθίες της επόμενης ημέρας. Κατά τον Εσπερινόν ψάλλεται ο θαυμάσιος πανάρχαιος κατανυκτικός ύμνος "Φῶς ἰλαρόν".

Το **Μεσονυκτικόν**, που κανονικά τελείται τα μεσάνυχτα, και ψάλλουμε το: "Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ, τῆς νυκτός..."

Ο **Ὁρθρος**, που κανονικά αρχίζει προ της ανατολῆς του ηλίου, και στο τέλος ψάλλεται η Μεγάλη Δοξολογία: "Δόξα Σοι τῷ δειξάντι το φῶς...".

Οι ιερές Ακολουθίες: της **Α' Ὁρας**, που είναι αφιερωμένη στο Φως του κόσμου, στον Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό· της **Γ' Ὁρας** (σημερινῆς ὥρας 9 π.μ)· το περιεχόμενο των ὕμνων και Ευχῶν αναφέρεται στο γεγονός της Πεντηκοστής· της **ΣΤ' Ὁρας** (σημερινῆς ὥρας 12 μ.) αναφέρεται στη Σταυρική Θυσία του Κυρίου· και της **Θ' Ὁρας** (σημ. ὥρας 3 μ.μ.) κατά την οποίαν ο σταυρωμένος Κύριος παρέδωκεν το πνεῦμα Του στον Θεό Πατέρα.

Ανάλογα με την Εκκλησιαστική περίοδο, στις ιερές αυτές Ακολουθίες προστίθενται και άλλες, ὅπως τα Απόδειπνα -Μέγα και Μικρόν- Ακάθιστος Ὑμνος και Παρακλητικοί Κανόνες προς την Θεοτόκον, αλλά και προς τους Αγίους, Μνημόσυνα, σύντομα Τρισάγια υπέρ αναπαύσεως των κεκοιμημένων κ. ά.

Ὅλες αυτές οι ιερές Ακολουθίες είναι θαυμάσιες, ελκυστικές, ανεβάζουν τις ψυχές μας στον ουρανό και περιέχουν ὅλα τα βασικά στοιχεία μιας πλήρους προσευχῆς, με τα οποία εκφράζουμε προς τον Τριαδικόν Θεόν την δοξολογία μας, τις ευχαριστίες μας για τις ἀπειρες ευεργεσίες Του, την μετάνοιά μας για τις αμαρτίες μας που κάναμε με τη θέλησή μας ἢ ἀπό ἀγνοία και ἀμέλεια, και ἀντλούμε δύναμη και χάρη για τους πνευματικούς μας αγώνες και τις ἀντιξοότητες της καθημερινῆς ζωῆς. Πολλή μεγάλη είναι η πνευματική ωφέλεια των πιστῶν ἀπό την τακτική συμμετοχή μας στις καθημερινές ιερές Ακολουθίες της Ὁρθοδόξου Εκκλησίας μας!

Ὅμως θα πρέπει ἐδῶ με ἔμφαση να τονίσουμε ὅτι, ὅσο σπουδαίες κι εἶναι οι ιερές αυτές Ακολουθίες, ὅσο κι εἶναι προκαλοῦν δέος στις ψυχές μας, καμμία ἀπό αυτές τις ιερές Ακολουθίες δέν μπορεῖ να συγκριθεῖ με το ὕψος, τη λάμψη και το μεγαλεῖο της θείας Λειτουργίας! Ἄν θα θέλαμε να κάνουμε κάποια σύγκριση με το ηλιακό μας σύστημα, θα λέγαμε ὅτι η θεία Λειτουργία εἶναι ὁ Ἥλιος που λάμπει παντού, και ὅλες οι άλλες ιερές Ακολουθίες εἶναι οι δορυφόροι του ηλίου, που ἀντανακλοῦν το φῶς του ηλίου. Ο εικοσιτετράωρος λειτουργικός κύκλος, δηλαδή, ἔχει ὡς κέντρο και ἀναφορά του τη θεία Λειτουργία. Εκεί, στη θεία Λειτουργία κορυφώνεται και ολοκληρώνεται το αγιαστικό ἔργο της Εκκλησίας και ο εξαγιασμός των πιστῶν.

Υπάρχουν όμως Ορθόδοξοι Χριστιανοί, οι οποίοι από άγνοια συγχέουν τη Θεία Λειτουργία με τις άλλες ιερές Ακολουθίες που αναφέραμε. Αλλά ποιό είναι το τόσο σημαντικό και εξαιρετικό εκείνο στοιχείο, που κάνει τη Θεία Λειτουργία να υπερτερεί όλων των άλλων; Είναι το **Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας**. Κατά την μία περίπου ώρα που διαρκεί η Θεία Λειτουργία, τελεσιουργείται το Μυστήριο των Μυστηρίων, που ίδρυσε και παρέδωσε ο Ίδιος ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός στους Μαθητές Του, κατά τον Μυστικόν Δείπνον, τη νύχτα της Μεγάλης Πέμπτης, λίγο πριν συλληφθεί για να σταυρωθεί. Τρεις ιεροί Ευαγγελιστές (Ματθαίος, 26:26-29, Μάρκος 14:22-25 και Λουκάς 22:14-22) περιγράφουν, το πώς ο Κύριος κατά την διάρκεια του Δείπνου ετέλεσε το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, μετέβαλε τον οίνο σε Τιμίο Αίμα Του, τον άρτον σε Άγιο σώμα Του και κοινώνησε για πρώτη φορά τους Μαθητές Του!

Είναι πολύ εντυπωσιακό, το ότι και ο απόστολος Παύλος περιγράφει με τα ίδια περίπου λόγια, όπως οι τρεις άγιοι Ευαγγελιστές, το πώς παρέδωσε ο Κύριος το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας· και ότι αυτά δεν τα άκουσε από ανθρώπους, αλλά, όπως γράφει: *"Εγώ αυτό παρέλαβα από τον Ίδιον τον Κύριο, κι αυτό σας παρέδωσα. Ο Κύριος Ιησούς, τη νύχτα που ήταν να παραδοθεί στους σταυρωτές του, πήρε ψωμί, και, αφού έκανε ευχαριστήρια προσευχή, το τεμάχισε και είπε: "Λάβετε και φάγετε· αυτό είναι το σώμα μου, που τεμαχίζεται για χάρη σας. Αυτό να κάνετε στην ανάμνησή μου. Παρόμοια, όταν τέλειωσε το δείπνο, πήρε το ποτήρι και είπε: "Αυτό το ποτήρι είναι η νέα διαθήκη που επικυρώνεται με το αίμα μου. Οποτε πίνετε από αυτό το ποτήρι, να το κάνετε στην ανάμνησή μου. Γιατί ωστόσο να έρθει ο Κύριος, πάντοτε, όποτε τρώτε αυτό το ψωμί και πίνετε αυτό το ποτήρι, διακηρύττετε το θάνατο του Κυρίου."* (1 Κορ.11: 23-32)

Κάτω από αυτά τα απλά λόγια βρίσκεται μεγάλο βάθος πνευματικών εννοιών που χρειάζεται να αναζητήσουμε και προσεγγίσουμε, όσον είναι δυνατόν στις περιορισμένες ανθρώπινες διανοητικές και ψυχικές μας δυνάμεις. Πολύ περισσότερο, όμως, είναι δύσκολο να κατανοήσουμε τις βαθιές έννοιες που περικλείουν, τα όσα είπε και έπραξε ο Κύριος κατά τον Μυστικό Δείπνο, διότι βρισκόμαστε ενώπιον ιερού Μυστηρίου, μοναδικού! Εκείνο που καταλαβαίνουμε είναι ότι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός όσο πλησίαζε η στιγμή του αποχωρισμού Του από τους Μαθητές Του, τόσο και περισσότερο φανέρωσε την Αγάπη Του προς αυτούς. Ο Ιωάννης, ο μαθητής της αγάπης, όπως αποκαλείται, γράφει χαρακτηριστικά: *"Πριν από τή γιορτή του Πάσχα, ξέροντας ο Ιησούς πως ήρθε η καθορισμένη γι' Αυτόν ώρα να φύγει από τούτον τον κόσμο και να πάει στον Πατέρα, στους δικούς Του, τους οποίους τώρα άφηγε στον κόσμο, και τους οποίους είχε αγαπήσει, έδειξε σε αυτούς και τώρα θερμή και στοργικώτατη αγάπη"* (Ιωάν.13,1).

Αυτής της τέλει αγάπης του Κυρίου προς τους Μαθητές Του, και όλους όσους θα πίστευαν σ' Αυτόν, καρπός είναι η καθιέρωση του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας, όπως θα δούμε στην επόμενη Ομιλία μας.